

I BLOKK (MUUSIKA)

Ruhnu Mälumäng

1. Mis film? Lühisüzee: Ühel unisel laupäevahommikul saab 30-aastane ehitaja Erik jalustrabava uudise: endine tüdruksõber Moonika, keda mees pole pool aastat näinudki, on just lapse sünnitanud. Tüdruku. Naine ise pole emaduseks valmis ja kui mees last endale ei taha, läheb tüdrukuke lapsendamisele. Lugu on Eriku pikast, keerulisest ja kohati koomilisest isaks kasvamise teekonnast. Lugu, mille käigus tavalisest eesti mehest saab igapäevaelu kangelane, Superman, kes on oma isaduse eest valmis küünte ja hammastega võitlema. Mis teeb isast isa?

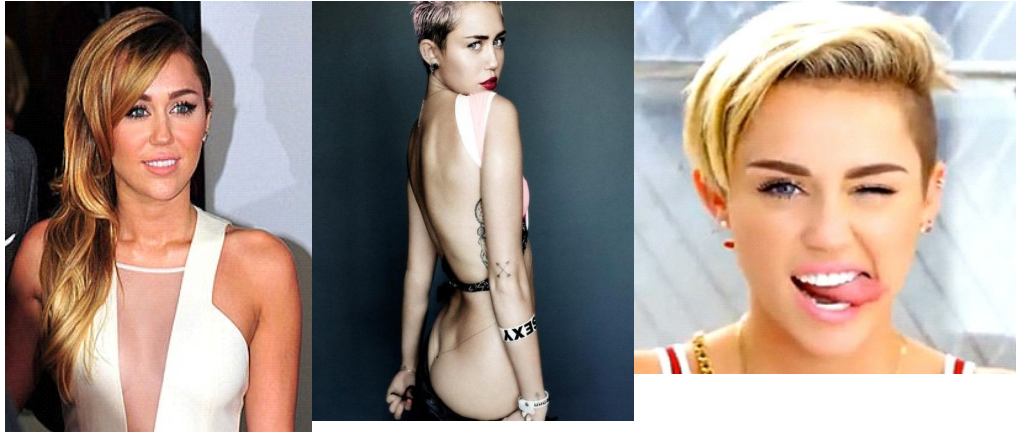
2. Küsitav filmimuusika oskareid võitnud helilooja (1933 – 2011) on tuntud sellega, et on teinud autorina ja kaasautorina pea enamuse James Bondi filmimuusikast: Dr. No (1962); From Russia with Love (1963); Goldfinger (1964); Thunderball (1965); You Only Live Twice (1967); On Her Majesty's Secret Service (1969); Diamonds Are Forever (1971); The Man with the Golden Gun (1974); Moonraker (1979); Octopussy (1983); A View to a Kill (1985); The Living Daylights (1987). **Kes?**

3. Küsitava laulu muusika on loonud Peeter Kaljuste, sõnade kaasautorid on Anu Röömel, Peeter Kaljuste, Meelis Pai. 2013.a kuulsust kogunud laul üritas Eesti laulu konkursile üritas see laul koos esitaja Merle Liljega pääseda Eurovisioonile, kuid ei valitud seda lugu "Eesti laulu" poolfinaali. Selle laulu on tuntuks laulnud üks poliitik valimiskampanias. **Mis lauluga on tegu?**

4. Mis laulja eraeluga on tegemist?

Aastatel 2004–2007 oli ta abielus tantsija Kevin Federline'ga ning 14. septembril 2005. aastal sündis neil poeg, kes sai nimeks Sean Preston. Seda abielu võib pidada küsitava teiseks abieluks. Nimelt 3. jaanuaril 2004 abiellus ta Las Vegases oma lapsepõlvesõbra Jason Allen Alexanderiga. Abielu kestis vaid 55 tundi. Abielu tühistas Las Vegase kohus 5. jaanuaril. 12. septembril 2006 said .....ja Kevin teise poja vanemateks, tema nimeks sai Jayden James. 8 nädalat pärast teise poja sünni andis küsitav lahutuse sisse, tuues põhjuseks ületamatud erimeelsused. Oktoobris 2007 kaotas ta oma õigused poegade üle, ning sai neid edaspidi ainult külastada. Jaanuaris 2008 kaotas ta ka õiguse oma poegi külastada. Veebruaris sai ta taas külastada oma poegasid. Veebruaris 2008 sai isa Jamie õiguse.....üle hoold kanda, ning sellest saadik on küsitava elu aina paremuse poole läinud.

5. Kes on pildil?

II BLOKK (LOODUS)

Ruhnu Mälumäng

6. Mõista, mõista mis see on (kõik mõistatused käivad ühe küsitava kohta)?

Hütike mäe peal, üks jalake all.

Poisike pajus, lakikene peas.

Vanamees vaarikus, kauss kummuli peas.

7. Mis taimeperekoonnaga on tegu? Looduslikult on levinud umbes 40 liiki, mis esinevad peamiselt Lõuna- ja Kesk-Euroopas (Hispaanias, Portugalis, Šveitsis, Inglismaal, Itaalias ja Lõuna-Prantsusmaal, kokku 36 liiki) ning Põhja-Aafrikas ja Vahemeremaades (kokku 5 liiki). 18. sajandi teisel poolel tehti Inglismaal algust juba sordiaretusega, mis elavnes kõvasti 19. sajandil seoses huvi kasvuga vastu. Neid on iluaianduse tarbeks aretatud üle 12 000 erineva sordi. Küsitaval pikaealised sibulpüsikud, mille vegetatsiooniperiood kestab olenevalt ilmastikutingimustest 90–100 päeva. Optimaalne mulla temperatuur on 10–15°C. Nimi tuleb kreeka keelest ja on arvatavasti tuletatud sõnast νάρκῶν (narkaō), mis tähendab 'kangestun' või 'tuimestun'. See nimetus tuleneb arvatavasti õie uimastavast lõhnast või alkaloidist, Küsitav on kevadlillena noorelt suremise, magamise ja taassünni sümbol. Vana-Kreekas kasutati Demeteri riitustel ja istutati haudadele. Seda selleks, et märkida surma kui und (narkoē 'mina kangestun' võib samuti viidata unevalda langemisele). Meeldiv lõhn sümboliseeris Pärsias noorust. Islamis oli aga oma püstise varre tõttu ustava teenri sümbol ja uskliku embleem. Kuna Hiinas õitseb uue aasta alguse paiku, siis peetakse seda seal ka rõõmu, õnne ja õnneliku abielu sümboliks.

8. Kellega on tegu? Küsitavat on Eesti vetes alates 19. sajandi lõpust ametlikult registreeritud 30 leidu, neist viimane Väinameres. Siis hukkus Eestis püütuist suurim isend, kes oli sattunud 24. mail 1996. aastal Seanina neeme lähistel (Muhu) kastmõrda. Kala sai hüüdnimeks Maria. Tema pikkus oli 2,9 m ja mass 136 kg, mari kaalus 28 kg (see sisaldas 1,6 miljonit marjatera), arvatav vanus oli üle 50 aasta. Üliharuldus oleks elusana pääsenud, kui teda oleks tagasi merre lastud. Maria kaavikut säilitatakse Eesti Loodusmuuseumis.

9. Kes on pildil (vihjeks, et küsitava linnu nime on kasutatud ühe eesti filmi pealkirjas)?

10. Kes on pildil?

III BLOKK (SPORT)

Ruhnu Mälumäng

11. Novembris peeti malemaailmameistrivõistlusi kahe maletaja vahel. Kes pidasid malelahinguid? (üks nimi üks punkt)

12. Kõik vaatasid Ott Tänaku rallisõite, kuid kes tuli Ralli maailmameistriks?

13. Selle aastase Jalgpalli MMi võitis Prantusmaa, kuid küsime kes tuli teisele (1punkt) ja kolmandale kohale. (1 punkt)

14. Kui juba ralli kohta eelpool küsitud, siis küsiks Ott Tänaku kaardilugeja nime.

15. Kes on pildil? (valitud aasta naissportlaseks) (1 punkti saab spordiala eest, millega ta tegeleb)

IV BLOKK (KULTUUR)

16. Küsitav isik (sündinud 27. mail 1971) on loonud järgmisi teoseid: "Iseseisvuspäev" (1998); "Yuppiejumal" (1999); "Ebanormaalne" (2000); "Läbi rahulike silmade" (2001); "Check Out" (2001); "Pangapettus" (2002); "Kuidas saada isaks" (2003); "Raha" (2002) (kahasse Rain Lõhmusega). **Kellega on tegu?**

17. Küsitav (sündinud 1. mail 1962 Tallinnas) on eesti näitleja ja lavastaja. Ta lõpetas aastal 1980 Tallinna 16. Keskkooli. Seejärel õppis ta ühe aasta Tartu Riikliku Ülikooli matemaatikateaduskonnas ja pärast seda EELK Usuteaduse Instituudis. Aastal 1986 asus ta õppima Tallinna Riikliku Konservatooriumi lavakunstikateedrisse, kuid ka seda ta ei lõpetanud. Ta asus tööle Rakvere Teatrisse. Ta oli aastatel 1988–1996 Gregori Trupi juht, ta lavastas 11 omakirjutatud näidendit. Ta on töötanud Rakvere Teatri kirjandusala juhatajana, kirjutanud jutustusi ja näidendeid, lavastanud teatritükke, teledraamasid ja reklaamiklippe, mänginud filmides. On menuka filmi "Seenelkäik" rezissöör. **Kes?**

18. Eesti näitlejate seas on mitmeid rändreliikviaid, mida pärandatakse üksteisele. Üheks neist on ..... sõrmus, mille esimese kandja määras .....kirjaga Soomest. 1980–1984 Aino Talvi, alates 1984 Ita Ever. 2008. aasta detsembril varasti sõrmus Eesti Draamateatrist. Kes on selle reliikvia esimene omanik, kelle nime järgi antud sõrmust kutsutakse?

19. Kes on klassikalise teilegi jõuluromaaniga "Jõululaul" autor, kus vana ihnuskoi Ebenezer Scrooge on alati pühasid halvustanud. Selleks, et õeluskoti suhtumist muuta, näitavad

mineviku, oleviku ja tuleviku jõulude vaimud Scrooge'ile, kuidas ta kunagi jõulusid armastas ning kui väga need inimestele korda lähevad.

20. Kes on pildil (küsimine näitlejat)?

V AJALUGU JA GEOGRAAFIA

21. Milliste Läti geograafiliste objektidega on tegu: Apšu sala; Buļļu sala; Doles sala; Kazas sēklis; Ķīpsala; Krūmiņsala; Kundziņsala; Lucavsala; Mīlestības saliņa; Nāves sala; Pils sala; Sniķera sala; Sudrabsaliņa; Zaķusala.

22. Mis lahinguga on tegemist? Vene-Livi sõjas, mis peeti 2. augustil 1560 Õhne jõe keskjooksu alal Liivi ordu ja Moskva tsaaririigi vägede vahel. See oli Liivi ordu viimane välilahing. Lahingu eel avastasid väljale hobuseid söötma läinud sakslased väikese vene väe, kes põgenes. Ordu väerühm, umbes 500 ratsanikku, maamarssal Philipp Schall von Belli juhtimisel, arvates, et venelasi on kõigest kuni 500, tungis keskpäeval, kui vaenlane parajasti puhkas, neile peale. Rünitati vahtkonda, kes põgenes laagrisse. Selgus aga, et see oli Viljandi poole liikvel olnud suurem sõjavägi, umbes 12 000 meest. Hõlpsa vaevaga piirasid venelased otse laagri varitsusse tormanud ründajad ümber ja purustasid nad täielikult. Vähestel läks korda põgeneda. Sakslasi langes või võeti vangi 261. Venelasi sai surma 14 vankritäie jagu. See oli raske löök Liivi ordule, sest siin sai surma ja langes vangi palju kõrgemaid väepealikuid.

23. Mis riik iseseisvus järgnevate sündmuste tõttu? 22. augustil 1791 algas orjade ülestõus kangelaste Toussaint L'Ouverture'i, Jean-Jacques Dessalines'i ja Henri Christophe'i juhtimisel.

Prantslaste (mulattide?) vastu võideldes saavutasid ülestõusnud kontrolli Prantsuse asumaa põhjaosa üle. Aastaks 1801 oli Toussaint, kes oli Prantsusmaa poolt kuberneriks määratud, enda kontrolli alla saanud peaaegu kogu saare. (Baseli rahuga 22. juulil 1795 oli ka saare idaosa läinud Prantsusmaale.) Orjandus kaotati ja viidi ellu maareform. 1802 tekkis Toussaint'il Prantsusmaaga konflikt. 25. veebruaril 1803 vallutasid Napoleoni saadetud väed Santo Domingo. Toussaint kutsuti läbirääkimistele, kuid vangistati ja viidi Prantsusmaale, kust ta 7. aprillil 1803 vangistuses suri. Sõjavägi, mida nüüd juhtis Dessalines, lõi novembris 1803 Napoleoni poolt saadetud sõjaväge ning kuulutas endise asumaa Prantsusmaast sõltumatuks kohaliku nime all.

24. Teises maailmasõjas sai ka au ja kuulsustnautida loomad üheks neist oli Wojtek nimeline, kelle Poola sõdurid kodustasid 1941. aastal Iraanis. 1944. aastaks olles täiskasvanud, sai küsitav loom ka auastme ja teenistuskohuslase numbri, mis aitas eirata keeldu, mille kohaselt eesliinile ei tohtinud loomi kaasa võtta. Loom liitus Poola armee 22. kompaniiga ning kandis Itaalias Monte Cassino lahingus laskemoona. See tegi temast ühe Poola armastatuima sõjakangelase ning talle püstitati Warssavis isegi ausammas. **Mis loom oli Wojtek?**

25. Kes on pildil?

VI BLOKK (VARIA)

26. Mis riigis on jõuludel jõuluvana (Valge Sinterklaasi) abiliseks või teenriks neeger, keda kutsutakse Mustaks Peetriks (Zwarte Piet). Hiljuti on antud tegelase kasutamist kui rassismis õhutamisenähtuseks. Diskussioon on läinud vägagi emotsionaalseks ning juba 150 aastat jõulude ajal püha Nikolausega kaasas käiva mustanahalise tegelaskuju üle arutlevad isegi ÜRO ametnikud. Küsitav riik pole siiski oma traditsioonidest loobunud.

27. DR1 on 1963. aastast toodetud reisirong. Rong oli mõeldud kasutamiseks Nõukogude Liidus rööpmelaiusel 1520 mm. DR1 diislronge on kasutatud ka Eestis ning nendega käis reisijate vedu Edelaraudtee hallatavatel liinidel. DR1-e vahetati välja uute Stadler FLIRT elektri- ja diislrongide vastu. DR1 diislrongist on tehtud ka erinevaid versioone nagu DR1P, DR1A, DR1B ja DR1Bj. **Küsime, et mis linnas (liiduvabariik või tänapäevane riik annab 1 punkti) valmistatakse DR1 diislronge?**

28. Millega on tegu?

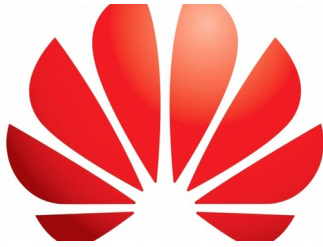
Mass 1,048 kg

Suurused 10×10×11,35 cm

Akad: kaks Panasonic CGR18650C liitiumioonakut

29. Küsitav arvutimängul sai valmis 10 mäng seerias, mida peetakse seni kalleimaks arvutimänguks läbiaegade, mille põhiliseks arendajaks on olnud Šoti firma Rockstar North (varem DMA Design) ning loojaks Rockstar Games. Küsitava ühe populaarseima arvutimängu seeriates toimub tegevus järgmistes kohtades: Vice City, Liberty City, San Andreas, Los Santos, Las Venturas. **Mis mänguseeriaga on tegu?**

30. Mis firma logoga on tegu (vihje: mobiiltelefonid, internetipulgad)?

Vastused:

- 1. Võta või Jäta**
- 2. John Barry**
- 3."Kaunis maa"**
- 4. Britney Spears**
- 5. Miles Cyrus**
- 6. seen**
- 7.nartsiss**
- 8. kormoran**
- 9. Atlandi Tuur**

10. Ahm (kaljukass)
11. Magnus Carlsen vs Fabien Caruana
12. Sebastian Ogier
13. Horvaatia 2. Koht ja Belgia 3 koht.
14. Martin Järveoja
15. Julia Beljajeva, vehklemine
16. Kaur Kender
17. Toomas Hussar
18. Liina Reimann
19. Charles Dickens
20. Ursula Ratasepp
21. Läti saared
22. Härgmäe lahing ehk Oomuli lahing
23. Haiti
24. Süüria pruunkaru
25. August Rei
26. Holland
27. Riia Vagunitehas (Läti)
28. ESTCUBE1
29. GTA (Grand Theft Auto)
30. Huawei
31. 65.19m